

عنوان درس: باستان شناسی بین‌النهرین در دوران تاریخی

مدرس: سعدی سعیدیان

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد تئوری

اهداف: آشنایی دانشجویان با فراز و فرودهای فرهنگ و تمدن بین‌النهرین در طول سه هزار سال یعنی از اواخر هزارهٔ چهارم ق.م تا زمان استیلای هخامنشیان بر بین‌النهرین و آشنایی با مدارک و شواهد تاریخی و باستان‌شناختی ادوار مختلف بین‌النهرین همچون دوران اوروک جدید، سومر، اکد، بابل و آشور.

سرفصل‌های درس و جدول زمانبندی

شماره جلسه	موضوع جلسه
اول	بررسی منابع مربوط به بین‌النهرین در دوران تاریخی
دوم	جغرافیا و زیست‌بوم بین‌النهرین
سوم	تاریخچه تحقیقات باستان شناسی در بین‌النهرین
چهارم	پیش از تاریخ بین‌النهرین: فرهنگ‌های حسونا، سامرا، حلف، عبید
پنجم	بین‌النهرین در هزاره چهارم: دوران اوروک و جمدت نصر
ششم	تمدن سومر ۱: تاریخ سیاسی و اجتماعی
هفتم	تمدن سومر ۲: فرهنگ، هنر و معماری
هشتم	باستان شناسی امپراتوری اکد: سارگن و جانشینانش
نهم	باستان شناسی و تاریخ بین‌النهرین در دوران بابل قدیم
دهم	باستان شناسی و تاریخ بین‌النهرین در دوران بابل میانی
یازدهم	باستان شناسی و تاریخ بین‌النهرین در دوران آشور قدیم و میانی
دوازدهم	امپراتوری آشور نو: احیا قدرت در بین‌النهرین
سیزدهم	بررسی مدارک باستان‌شناختی و هنر امپراتوری آشور نو
چهاردهم	امپراتوری بابل نو
پانزدهم	سیر تحول هنر و معماری در بین‌النهرین از هزاره سوم تا هزاره اول ق.م
شانزدهم	جمع‌بندی و مرور نتایج

منابع:

- پارو، آندره، ۱۳۹۱، *سومر و اکد*، تهران، انتشارات سمت.
- رید، جولین، ۱۳۹۲، *بین‌النهرین*، ترجمه آذربصیر، تهران، موسسه انتشارات امیرکبیر.
- کرافورد، هریت، ۱۳۸۷، *سومر و سومریان*، ترجمه زهرا باستی، تهران، انتشارات سمت.
- مجیدزاده، یوسف، ۱۳۷۶، *تاریخ و تمدن بین‌النهرین*، ۳ جلد، تهران، مرکز نشر دانشگاهی.
- مورتگارت، آنتوان، ۱۳۷۷، *هنر بین‌النهرین باستان*، ترجمه زهرا باستی و محمدرحیم صراف، تهران، سمت.
- ناردو، دان، ۱۳۸۱، *امپراتوری آشور*، ترجمه مهدی حقیقت‌خواه، تهران، انتشارات ققنوس.